

پیش‌بینی تمایل به طلاق از طریق اعتیاد به فضای مجازی، خیانت‌های اینترنتی و اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای در افراد متقاضی طلاق

آذین فرهاد^۱، هادی فرهادی^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش اعتیاد به فضای مجازی، خیانت‌های اینترنتی و اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای در پیش‌بینی تمایل به طلاق انجام شد. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی و جامعه آماری آن شامل کلیه افراد متاهل خواهان طلاق مراجعه کننده به مرکز مداخله در بحران دادگستری و بهزیستی در سال ۱۳۹۸ بود که از بین آن‌ها ۱۳۰ نفر به روش در تصادفی ساده انتخاب و به پرسشنامه‌های پژوهش شامل اعتیاد به اینترنت (بانگ، ۱۹۹۹)، اعتیاد به بازی رایانه‌ای (آنیوتاورن، ۲۰۰۸)، تمایل به طلاق (روزلت، جانسون و مورو، ۱۹۸۶) و خیانت‌های اینترنتی (آلج، ۲۰۰۹) پاسخ دادند. داده‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS 23 و روش تحلیل همبستگی و تحلیل رگرسیون چند متغیره مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌های تحقیق نشان داد که رابطه بین اعتیاد به فضای مجازی، اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای و خیانت‌های اینترنتی با تمایل به طلاق مثبت و معنی دار بود. همچنین هر سه متغیر اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای، خیانت‌های و اینترنتی اعتیاد به فضای مجازی به ترتیب توانسته‌اند تمایل به طلاق در افراد متقاضی طلاق را پیش‌بینی کنند.

کلمات کلیدی: اعتیاد به فضای مجازی، خیانت‌های اینترنتی، اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای، تمایل به طلاق.

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران
^۲ استادیار، گروه روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران (نویسنده مسئول)

مقدمه

ازدواج رابطه‌ای پیچیده، ظریف و پویا است و وجود یک خانواده‌همسنگ، گرم، صمیمی و دارای احترام متقابل یکی از پیامدهای ازدواج موفق است که می‌تواند سلامت جسم و روان، راحتی، آرامش و ایمنی همسران و اعضای خانواده را در پیداشته باشد (پناهی فر و همکاران، ۲۰۱۴). تجربه چنین ازدواجی فرصت‌هایی از قبیل مصاحبت، تعامل باز و حمایت را در اختیار افراد قرار می‌دهد (کیلاوی و همکاران، ۲۰۱۷). اما به نظر می‌رسد که همواره این چنین نیست. زیرا، گاهی ازدواج توسط برخی از عوامل بیرونی و درونی مورد تهدید واقع می‌شود و افراد به طور اجتناب‌ناپذیری به سمت طلاق پیش می‌روند. طلاق به عنوان یک دوره تحولی که مسیر زندگی افراد را تغییر می‌دهد (کونستام، ۲۰۱۶)، افراد را دچار مشکلات روحی می‌نماید. مروری بر وضعیت طلاق ایران در سالهای اخیر نشان‌دهنده سیر صعودی رشد طلاق است. اگرچه در خصوص شاخص آماری نسبت طلاق به ازدواج باید با احتیاط برخورد کرد با این حال افزایش نرخ طلاق در جوامع امروزی پدیده‌ی مسلمی است، طلاق یک رویداد پیچیده است و از هم‌پاشیدگی بنیان خانواده، تأثیرات کوتاه مدت و بلندمدت مالی، قانونی، فردی و اجتماعی برای فرزندان و بزرگسالان را به همراه دارد. این از هم‌پاشیدگی بر ارتباطات و پذیرش نقش‌های جدید تأثیر می‌گذارد (الدار-اوپدان و همکاران، ۲۰۰۹). لذا پژوهش پیرامون شناخت عوامل پیش‌بینی‌کننده تمایل طلاق از ضرورت بالایی برخوردار است.

یکی از عواملی که ایجادکننده تعارضات زناشویی و میل به طلاق در زوجین است، اعتیاد به شبکه‌های مجازی می‌باشد (گائو و همکاران^۳، ۲۰۱۸). اعتیاد به فضای مجازی^۴ پدیده جدیدی می‌باشد که می‌تواند ارزش‌های خانواده را دچار بحران کند (گاتمن^۵، ۲۰۰۹). در تحقیقات انجام شده در سال‌های اخیر درباره علل و عوامل مؤثر بر طلاق به وفور به مسائلی چون نبود اعتماد ناشی از افتراء، تهمت، بدبینی، سوءظن و یا سردی و کاهش اعتماد بین زوجین اشاره شده است که فضای آنلاین هم به افزایش این عوامل دامن می‌زند. بدون تردید وفاداری بستر شکل‌گیری اعتماد به شمار می‌آید، اما بودن در فضایی که هیچ‌گونه محدودیت و قید و شرطی ندارد، به خیانت و نداشتن وفاداری می‌انجامد (رودریگاز، لویز و پریرا^۶، ۲۰۱۶). گرچه شبکه‌های مجازی برقراری روابط مجازی افراد سرتاسر جهان را تسهیل می‌کند، از طرفی گستره روز افزون این نوع روابط منجر به افزایش نگرانی‌ها در سال‌های اخیر شده است. گزارش‌ها حاکی از آن است که روابط در شبکه‌های مجازی زیاد از حد و بدون مرز به اعتماد زوجین آسیب جدی وارد کرده و زمینه خیانت‌های زناشویی، اختلافات زناشویی و در نتیجه طلاق و جدایی را ایجاد می‌کند (شجاعی جشوقانی، احمدی علون آبادی، جزایری و اعتمادی، ۱۳۹۷).

اینترنت و فضای مجازی، امروزه جایگاه ویژه‌ای در خانواده‌ها دارد و به شکل یک وسیله ارتباطی با کاربردی دو جانبه، عرصه زندگی فردی و اجتماعی را با تغییر و تحول روبه‌رو کرده است؛ به طوری که جریان زندگی را آسان کرده و سبب رفاه آدمی شده و هم‌گاهی با دسترسی گسترده و استفاده بیش از حد به آن افراد را به شدت به خود وابسته ساخته و نوع جدیدی از اختلال اینترنت و فضای مجازی به نام اعتیاد اینترنت و فضای مجازی^۷ یا اعتیاد مدرن^۸ را پدید آورده است (ورلز^۹، ۲۰۱۶).

³ . Gao et al.

⁴ .addiction to Internet

⁵ . Guttman

⁶ . Roudigas, Lopez & Pereira

⁷ . internet addiction

⁸ . modern addiction

⁹ . Vossler

اختلال اعتیاد به اینترنت و فضای مجازی، ابتدا در سال ۱۹۹۵، توسط گلدبرگ^{۱۰} به عنوان یک اختلال واقعی مورد بررسی قرار گرفت، اما در آن زمان این مورد بیشتر جنبه تئوریک داشت و گاهی به کنایه از آن به عنوان یک «اختلال واقعی» نام برده می‌شد. اما با همه‌گیر شدن اینترنت و فضای مجازی، این اختلال با سرعت فزاینده‌ای افزایش یافت و بسیاری از محققان، مشاوران درمانی، پزشکان و روانشناسان به آن به عنوان یک اختلال واقعی توجه کردند. اگر چه اعتیاد به اینترنت و فضای مجازی، به طور رسمی به عنوان یک اختلال در پنجمین ویراست راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی به رسمیت شناخته نمی‌شود، اما در فرهنگ‌های آمریکایی و اروپایی، تا ۸/۲ درصد جمعیت دچار آن هستند. امروزه اعتیاد به اینترنت و فضای مجازی بیشترین میزان رشد در بین انواع اعتیادها را دارد (جورگنسون و رای^{۱۱}، ۲۰۱۶) و میزان ابتلا به اعتیاد اینترنت و فضای مجازی را، بین گروه‌های سنی و کشورهای مختلف، در حدود ۵ تا ۱۳ درصد تخمین می‌زنند (برکمن^{۱۲}، ۲۰۱۱). تحقیقات موجود در زمینه‌ی اعتیاد اینترنت و فضای مجازی تایید کننده آن است که اعتیاد اینترنت و فضای مجازی با آسیب‌های جدی در حوزه عملکرد فردی، اجتماعی و شغلی افراد ارتباط دارد (یانگ و رابرت^{۱۳}، ۱۹۹۸). مطالعات نشان داده‌اند که ۱۴ درصد از کاربران اینترنت و فضای مجازی، دچار علائم رفتارهای وسواسی، حالت روانی شیدایی، افسردگی و جز این‌ها هستند (فریس^{۱۴}، ۲۰۱۲). اعتیاد تکنولوژی به صورت اعتیاد (رفتاری) که رابطه انسان و دستگاه می‌باشد تعریف می‌شود. این اعتیاد می‌تواند انفعالی (مثلاً تلویزیون) یا فعال (بازیهای رایانه‌ای) باشد. معمولاً به دلیل جنبه‌های القاء کننده و تقویت کننده‌ای که دارد ممکن است باعث افزایش تمایل به تعامل با دستگاه شود (گرفتیز و دانکاستر^{۱۵}، ۲۰۰۹).

راسل و کلاینتون^{۱۶} (۲۰۱۴) در پژوهشی با هدف تاثیر استفاده از شبکه‌های اجتماعی بر تمایل به طلاق به این نتایج دست یافت که استفاده افراطی از این شبکه‌ها، تمایل به طلاق را در زوجین افزایش می‌دهد. تحقیقات مختلف دیگری نیز نشان داده است که اعتیاد به فضای مجازی با افزایش خیانت‌های اینترنتی (مهرزاد و زینعلی، ۱۳۹۸؛ شیهان^{۱۷}، ۲۰۲۰؛ مولر^{۱۸}، ۲۰۱۹؛ تامپسون، ۲۰۲۰) و افزایش طلاق عاطفی بین زوجین (برات زاده، ۱۳۹۸؛ اسیری و توفیقی، ۱۳۹۸) مشکلات درون فردی شامل اعتیاد اینترنتی، تغییر سبک زندگی و متزلزل شدن ارزش‌ها و مشکلات بین فردی شامل مشکلات جنسی، روابط فرزندناشویی آنلاین و کاهش صمیمیت (شجاعی جوشقانی و همکاران، ۱۳۹۷)، تمایل به طلاق (پیکانیان و فرهادی، ۱۳۹۶؛ بهمنی و شاهمرادی، ۱۳۹۹؛ سدیر و همکاران، ۲۰۲۰؛ وانزوتلا و همکاران^{۱۹}، ۲۰۱۴؛ عدم رضایت زناشویی (ایروم و همکاران^{۲۰}، ۲۰۱۹) رابطه معنی داری دارد.

گونه‌ای وابستگی مفرط به استفاده از تلفن همراه، به انجام بازی رایانه‌ای مربوط است که به اعتیاد به بازی‌های اینترنتی شناخته شده است. این اختلال تا زمان انتشار DSM-5 در سال ۲۰۱۳، یک اختلال دارای ملاک‌های تشخیصی رسمی نبود و جایدهی آن در بخش سوم DSM-5 جهت انجام مطالعات و بررسی‌های بیشتر پژوهشی در این حوزه، نشان از فراهم آوردن زبان مشترک برای

¹⁰ . Goldberg

¹¹ . Jorgenson & Ray

¹² Berkman

¹³ Yang & Robert

¹⁴ .Ferriss

¹⁵ . Dancaster

¹⁶ . Russell & Clayton

¹⁷ Sheehan

¹⁸ Moller

¹⁹ . Valenzuela et al.

²⁰ Irum et al

پژوهشگران و متخصصان بالینی که به این حوزه علاقمند هستند بوده و به اتخاذ تصمیمات آگاهانه‌تر در مورد قرارگیری احتمالی آنها در ویراست‌های بعدی DSM کمک می‌کند. هرچند، اعتیاد به بازی اینترنتی شامل بازی‌های آنلاین بوده و سایر بازی‌های رایانه‌ای که به صورت آنلاین انجام می‌شوند را در بر نمی‌گیرد اما آشنایی با ملاک‌های تشخیصی آن می‌تواند جهت درک بیشتر در خصوص اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای سودمند باشد. مطابق با DSM-5 ملاک‌های اختلال اعتیاد به بازی اینترنتی شامل استفاده‌ی مداوم و مکرر از اینترنت برای بازی کردن، اغلب با بازیکنان دیگر، است که به اختلال یا ناراحتی قابل ملاحظه‌ی بالینی منجر می‌شود. بر اساس یک تعریف، اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای عبارت است از: استفاده افراطی و تکانشی از بازی‌های رایانه‌ای، به نحوی که منجر به بروز مشکلات اجتماعی و عاطفی برای فرد شود و با وجود این مشکلات، فرد قادر به کنترل استفاده افراطی خود نباشد (لمنز، والکنبرگ و پیتر^{۲۱}، ۲۰۰۹).

به طور کلی، تحقیقات حوزه اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای از سال ۲۰۰۵ به شدت افزایش یافته و یکی از زمینه‌های مهم مورد مطالعه در این حوزه، تاثیرگذاری خانواده بر اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای در فرزندان است (اشنایدر^{۲۲}، ۲۰۱۷؛ کرولی و دیسالو^{۲۳}، ۲۰۰۸). دیو و تولا (۲۰۱۵)، اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای به صورت آنلاین و هم چنین افلاین در بین زنان منجر به افزایش تعارضات زناشویی و بی‌ثباتی زناشویی در روابط آن‌ها با همسرانشان گردیده است و در نتیجه تمایل به طلاق در آن‌ها افزایش یافته است.

مطالعات اخیر در مورد خیانت‌های اینترنت و فضای مجازی به طور عمده بر روی سه دسته عوامل موثر تاکید دارد که عبارتند از عوامل فردی، عوامل روان‌شناختی - اجتماعی و عوامل مربوط به اینترنت و فضای مجازی. عوامل فردی مانند خود اکتایی با درجه پائین، ویژگی‌های درون‌گرایی، رفتارهای غریزی و تعاملات آنی و نقص مهارت‌های ارتباطی، عوامل اجتماعی مانند حمایت ضعیف خانواده از اعضای خود و عوامل درون‌شناختی اجتماعی که از ارتباط ضعیف بین افراد خانواده با یکدیگر سرچشمه می‌گیرد (بلاک^{۲۴}، ۲۰۱۸).

ونسو^{۲۵} (۲۰۱۵) بر تاثیر اینترنت و فضای مجازی بر احساس بدبختی، انزوای اجتماعی، تنهایی، دوری از خانواده و بطور کلی کاهش سلامت روانی اشاره کرده است. کورتیس معتقد است دوستی‌ها و ارتباطات مجازی، انزوا و جدایی اجتماعی به همراه خواهد داشت. یانگ^{۲۶} (۱۹۹۷) بیان می‌دارد، افزایش تنهایی با کاهش در پیوندها و ارتباطات اجتماعی زندگی واقعی به خصوص با همسران با افزایش استفاده از اینترنت و فضای مجازی مطابقت دارد. کرات^{۲۷} (۲۰۱۰) دریافت که استفاده بیشتر از اینترنت و فضای مجازی با پیامد کاهش ارتباطات خانوادگی همراه بوده است و استفاده زیاد از اینترنت و فضای مجازی برای اهداف ارتباطی نیز با کاهش مقدار چرخه ارتباط اجتماعی، محلی و راه دور همراه خواهد بود.

به طور خلاصه می‌توان گفت به دلیل استفاده گسترده از شبکه‌های اجتماعی و بازی‌های اینترنتی در جامعه ایران، جامعه و خانواده ایرانی به شکل مضاعفی در معرض آسیب‌های نوپدید حاصل از آن قرار گرفته و خانواده‌های ایرانی از جمله مهم‌ترین کانون‌هایی است که فضای مجازی، ساختارهای سنتی آن را تغییر داده است. استفاده مکرر و زیاد از این شبکه‌ها که منجر به ایجاد نوعی اعتیاد در افراد می‌گردد، می‌تواند زمینه مشکلات زیادی در ارتباط زوجین ایجاد کند که تمایل به طلاق در زوجین بیشتر شود. لذا هدف

²¹ Lemmens, Valkenburg & Peter

²² Schneider

²³ Creole & Disalo

²⁴ .Bellak

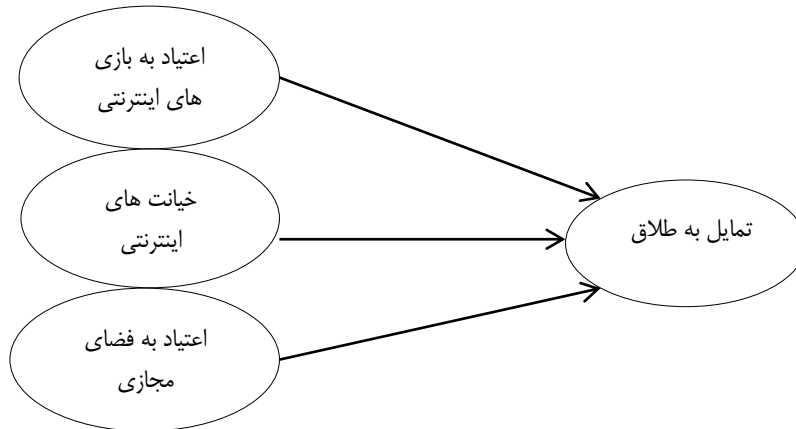
²⁵ .Ofsono

²⁶ .Yang

²⁷ .Krat

در پژوهش حاضر بررسی نقش اعتیاد به فضای مجازی، خیانت های اینترنتی و بازی های اینترنتی در پیش بینی تمایل به طلاق در بین متأهلین متقاضی طلاق است (مدل مفهومی پژوهش در شکل ۱ نشان داده شده است). لذا فرضیه های پژوهش عبارت است از: ۱- اعتیاد به فضای مجازی با تمایل به طلاق رابطه دارد. ۲- اعتیاد به بازی های اینترنتی با تمایل به طلاق رابطه دارد. ۳- خیانت های اینترنتی با تمایل به طلاق رابطه دارد. ۴- اعتیاد به فضای مجازی، اعتیاد به بازی های اینترنتی و خیانت های اینترنتی توان پیش بینی طلاق عاطفی را دارد.

شکل ۱- مدل مفهومی پژوهش

روش پژوهش

نوع پژوهش، جامعه، نمونه آماری

روش این تحقیق توصیفی از نوع همبستگی و از لحاظ هدف جز تحقیقات کاربردی است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه افراد متأهل متقاضی طلاق که به مرکز مداخله در بحران دادگستری و بهزیستی در سه ماهه پایانی سال ۱۳۹۸ مراجعه کرده اند، می باشد که تعداد آن ها از دو مرکز ۲۱۰ بوده است. برای محاسبه حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شد که طبق فرمول تعداد نمونه ۱۳۶ نفر بدست آمد. با توجه به این که در تحقیقات همبستگی تأکید بر کافی بودن حجم نمونه است، کرلینجر و پدهاوزر (۱۳۹۶) و گال، بورگ و گال (ترجمه نصر و همکاران، ۱۳۸۴)، اندازه نمونه در این تحقیقات را برای هر متغیر پیش بین چند متغیری حداقل به میزان ۱۵ واحد در نظر گرفته اند از این رو با توجه به تعداد متغیرهای پژوهش حجم نمونه ۱۳۶ نفر کافی به نظر می رسد. جهت انتخاب نمونه این پژوهش، روش نمونه گیری تصادفی ساده استفاده شد. از این رو از بین مراجعینی که تمایل به شرکت در پژوهش داشتند، به تصادف ۱۳۶ نفر انتخاب و به پرسشنامه های پژوهش پاسخ دادند. پس از جمع آوری پرسشنامه ها ۶ پرسشنامه مخدوش و ناقص تکمیل شده بود که از نمونه کنار گذاشته شد و تجزیه و تحلیل داده ها با ۱۳۰ پرسشنامه باقی مانده انجام گرفت.

ابزارها

پرسشنامه اعتیاد به اینترنت: این پرسشنامه از معتبرترین تست های مربوط به سنجش اعتیاد اینترنتی است که توسط یانگ (۲۰۰۹) ساخته شده است که دارای ۲۰ سوال بوده و هدف آن سنجش میزان اعتیاد به اینترنت در افراد مختلف می باشد. طیف پاسخدهی آن به صورت لیکرت پنج درجه (به ندرت تا همیشه) می باشد. نمره بدست آمده نمره کلی پرسشنامه بوده و دامنه ای از ۲۰ تا ۱۰۰ را خواهد داشت. بدیهی است که هر چه این نمره بالاتر باشد، بیانگر اعتیاد بالاتر فرد به اینترنت خواهد بود و بر

عکس. این پرسشنامه استاندارد است و روایی و پایایی آن در مطالعات قبلی با آلفای کرونباخ ۰/۹۰ گزارش شده است (کائو و همکاران، ۲۰۰۷). نسخه فارسی این مقیاس در ایران نیز مورد استفاده قرار گرفته و پایایی آن را با آلفای کرونباخ ۰/۸۱ تا ۰/۸۸ به دست آمده است (بحری و همکاران، ۱۳۹۰). در این پژوهش مقدار الفای کرونباخ برابر با ۰/۷۶۹ حاصل شده است.

پرسشنامه اعتماد به بازی رایانه ای: این پرسشنامه توسط آنیوتاورن (۲۰۰۸) تهیه شده است و شامل ۱۲ سؤال بود که توسط چشمی (۱۳۸۹) ترجمه و توسط دو تن از اساتید گروه روانشناسی اصلاح و بازنگری شده است؛ به طوری که اصطلاحات لاتین از نظر مفهومی با اصطلاحات فارسی تطبیق داده شد. همچنین، کلیه سؤال‌های آن بر اساس یک طیف لیکرت ۵ درجه ای (۵=همیشه ۴=اغلب ۳=گاهی ۲=به ندرت ۱=هرگز) نمره گذاری شده است. چشمی (۱۳۸۹) روایی صوری این پرسشنامه را بررسی و ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۵ را به عنوان شاخص پایایی آن گزارش کرده است. در این پژوهش پایایی با استفاده از الفای کرونباخ برابر با ۰/۷۳۹ به دست آمده است.

پرسشنامه تمایل به طلاق: این پرسشنامه اولین بار توسط روزلت، جانسون و مورو (۱۹۸۶) طراحی شد. این پرسشنامه یک ابزار ۱۴ سوالی است که برای ارزیابی زوجین مستعهد و متمایل به طلاق بعد تمایل به مسامحه، بعد ابراز احساسات و بعد وفاداری است. هر آیتم به وسیله مقیاس درجه بندی ۷ تایی نمره گذاری می شود (۱=هرگز، ۲=بندرت، ۳=خیلی کم، ۴=کم، ۵=زیاد، ۶=خیلی زیاد، ۷=همیشه). نمرات این پرسشنامه از جمع نمرات ماده‌ها بدست می آید. به عبارت دیگر کمینه و بیشینه نمره‌های اندازه گیری تمایل یا عدم تمایل به طلاق می باشد، که نمره بالا حاکی از میزان بالای تمایل به طلاق در آزمودنی‌ها است. روزلت، جانسون و مورو (۱۹۸۶) در تحلیل آماری این پرسشنامه ضریب آلفا برای بعد خارج شدن (تمایل به طلاق) (۰/۹۱)، بعد ابراز احساسات (۰/۷۶)، وفاداری (۰/۶۳) و بعد مسامحه (۰/۸۶) گزارش کردند (روزلت و بونک، ۱۹۹۳). این پرسشنامه توسط داوودی، اعتمادی و بهرامی (۱۳۸۷) در ایران هنجاریابی شد و بر روی ۴۰ زوج اجراء شد که پایایی آن با استفاده از شیوه آلفای کرونباخ برای کل نمونه ۰/۸۸ (۰/۸۹ برای زنان و ۰/۸۷ برای مردان) بدست آمد و میزان آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های تمایل برای خارج شدن ۰/۸۹، ابراز احساسات ۰/۹۰، وفاداری ۰/۸۶ و مسامحه ۰/۷۲ بدست آمده است. همچنین در پژوهش فارسی و همکاران (۱۳۹۴) آلفای کرونباخ آن ۰/۹۳ به دست آورده است. در پژوهش حاضر پایایی با استفاده از الفای کرونباخ برابر با ۰/۸۰۹ به دست آمده است.

پرسشنامه خیانت اینترنتی: این ابزار، یک مقیاس ۴۳ ماده ای است که آلیچ (۲۰۰۹) ساخته شده است. این پرسشنامه، میزان نگرش افراد را نسبت به رفتارهای اینترنتی شریک زندگی‌شان روی یک مقیاس لیکرت ۵ نمره ای از هرگز، شماره ۱ (بدون خیانت) تا همیشه، شماره ۵ (بیشترین خیانت) می‌سنجد. هم چنین از سه مولفه اصلی تشکیل شده است که عبارتند از فعالیت‌های دوستانه فعالیت‌های عاطفی و فعالیت‌های جنسی. این پرسشنامه، استاندارد و روایی و پایایی آن آلفای کرونباخ ۰/۹۰ گزارش شده است (عبدی و همکاران، ۱۳۹۱). در پژوهش حاضر پایایی با استفاده از الفای کرونباخ برابر با ۰/۸۶۹ به دست آمده است.

روش اجرا و روش تجزیه و تحلیل آماری

جهت اجرای پژوهش، با کسب معرفی نامه از دانشگاه و مجوز از مراکز دادگستری، پژوهشگر در مراکز مداخله در بحران دادگستری و بهزیستی حاضر شده و از افراد متقاضی طلاق مراجعه کننده به تصادف درخواست شرکت در پژوهش را نمود. ابتدا با ارائه توضیحی کوتاه مبنی بر نحوه ی پاسخ دهی و در اختیار داشتن زمان مناسب جهت پاسخ، به افرادی که ابراز تمایل به شرکت در پژوهش حاضر را داشتند پرسشنامه ارائه و از آنها خواسته شد به سوالات پاسخ دهند و پس از تکمیل پرسشنامه‌ها جمع آوری گردید. جهت تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش از نرم افزار SPSS23 و از روش‌های تحلیل همبستگی و تحلیل رگرسیون چند متغیره استفاده شده است.

یافته‌ها

تحصیلات ۴۵ نفر (۲۷/۶ درصد) نمونه دیپلم، ۶۷ نفر (۴۱/۱ درصد) فوق دیپلم، ۳۰ نفر (۱۸/۴ درصد) لیسانس و ۲۱ نفر (۱۲/۹ درصد) فوق لیسانس بود. ۵۱ نفر (۳۹/۲ درصد) نمونه زنان و ۷۹ نفر (۶۰/۸ درصد) را مردان شامل شده بودند. ۴۸ نفر (۳۶/۹ درصد) در رده سنی ۲۵ تا ۳۵ ال، ۶۷ نفر (۵۱/۵ درصد) بین ۳۵ تا ۴۵ سال و ۱۵ نفر (۱۱/۵ درصد) از ۴۵ سال تا ۵۵ سال سن داشتند. نتایج یافته‌های توصیفی و همبستگی درونی متغیرهای پژوهش در جدول ۱ ارائه شده است.

استفاده از آزمون‌های پارامتریک که آزمون تحلیل رگرسیون از مجموعه آن‌هاست، مستلزم رعایت تعدادی پیش فرض‌ها می‌باشد که شامل نمونه گیری تصادفی از جامعه، داشتن حداقل تعداد حجم نمونه مورد نیاز جهت برآورد مناسب ضرایب رگرسیون، نرمال بودن توزیع نمرات و عدم وجود هم خطی چندگانه است (سرمد، ۱۳۹۶).

مفروضه اول: ارزیابی این پیش فرض‌ها در مورد این مطالعه بیانگر آن است که جهت انجام نمونه گیری به علت نوع جامعه و ملاک‌های ورود و خروج در نظر گرفته شده از شیوه نمونه گیری تصادفی استفاده شده است.

مفروضه دوم: کافی بودن حجم نمونه در تحلیل‌های رگرسیون از مفروضه‌های مهم دیگر است که همان گونه که پیش از این توضیح داده شد به ازای حداقل ۱۵ نفر برای هر متغیر پیش بین، حجم نمونه ۱۳۰ نفر در این پژوهش جهت انجام تحلیل‌های آماری کفایت می‌کند.

مفروضه سوم: هدف از بررسی پیش فرض نرمال بودن آن است که نرمال بودن توزیع نمرات همسان با جامعه را مورد بررسی قرار دهد. این پیش فرض حاکی از آن است که تفاوت مشاهده شده بین توزیع نمرات گروه نمونه و توزیع نرمال در جامعه برابر با صفر است. بدین منظور از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف استفاده گردید. نتایج حاصل از اجرای این پیش فرض در مورد نمرات متغیرهای این پژوهش در جدول ۱ ارائه شده است.

مفروضه چهارم: مفروضه هم خطی چندگانه زمانی اتفاق می‌افتد که دو یا بیش از دو متغیر مستقل (پیش بین) در یک رگرسیون خطی چندگانه نسبت به یکدیگر از همبستگی بالایی برخوردار باشند. هم خطی عدم اطمینان در مورد پارامترهای برآورد شده را افزایش و در نتیجه خطای معیار افزایش می‌یابد. بدین منظور از ضریب تحمل (tolerance) و عامل تورم واریانس (VIF) استفاده می‌گردد (مایلز و شولین ترجمه کیامنش و کبیری، ۱۳۹۵). نتایج پیش فرض عدم هم خطی نیز در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱- یافته‌های توصیفی، آزمون نرمالیتی، همبستگی درونی متغیرهای پژوهش و ضرایب بررسی هم خطی

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	آزمون کلموگروف اسمیرنوف	VIF	telorance	تمایل به خیانت	تعمیل به خیانت	اعتیاد
			Z			طلاق	اینترنتی	رایانه ای
تمایل به طلاق	۳۴/۴۲	۴/۲	۱/۳۳	-	-			
خیانت های اینترنتی	۱۰۶/۵۶	۱۷/۰۹	۱/۲۹	۰/۰۷۸	۱/۱۸	۰/۸۴۴	۰/۴۵۸**	
اعتیاد به بازی های رایانه ای	۳۰/۱۴	۳/۷۲	۱/۳۱	۰/۰۶۵	۱/۲	۰/۸۳	۰/۵۷۱**	۰/۳۶۳**
اعتیاد به فضای مجازی	۳۹/۶۹	۳/۰۷	۱/۳۴	۰/۰۵۵	۱/۰۷	۰/۹۳۳	۰/۳۱۳**	۰/۲۲**

**p<۰/۰۰۱

*p<۰/۰۱

نتایج در جدول ۱ نشان داده است، میانگین تمایل به طلاق ۳۴/۴۲، میانگین خیانت‌های اینترنتی برابر ۱۰۶/۵۶، میانگین اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای ۳۰/۱۴ و میانگین اعتیاد به فضای مجازی برابر با ۳۹/۶۹ به دست آمده است. هم‌چنین همبستگی درونی بین متغیرهای پژوهش در سطح ۰/۰۰۱ معنی دار است. آزمون کلموگروف اسمیرنوف نیز برای همه متغیرهای پژوهش نشان داد که توزیع داده‌های آن نرمال است (سطوح معنی داری بالاتر از ۰/۰۵ است). میزان VIF در این تحلیل رگرسیون از ۲/۵ کمتر می‌باشد. میزان telorance نیز از ۰/۴ بیشتر به دست آمده است. لذا پیش فرض‌های لازم در این رگرسیون تأیید شده است. نتایج تحلیل رگرسیون به روش گام به گام در جداول ۲ و ۳ ارائه شده است.

جدول ۲- ضریب همبستگی چندگانه و تحلیل واریانس برای پیش‌بینی میل به طلاق از طریق اعتیاد به اینترنت، خیانت‌های اینترنتی و اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای

متغیرها	شاخص	R	R ²	F تغییر	معنی داری	F	معنی داری
۱	اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای	۰/۵۷۱	۰/۳۲۷	۶۲/۰۶	۰/۰۰۱	۶۲/۰۶	۰/۰۰۱
۲	خیانتی‌های اینترنتی	۰/۶۷۷	۰/۴۵۸	۳۰/۷۲	۰/۰۰۱	۵۳/۵۹	۰/۰۰۱
۳	اعتیاد به فضای مجازی	۰/۶۹۲	۰/۴۷۸	۵/۰۰۲	۰/۰۲۷	۳۸/۵۲	۰/۰۰۱

نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون گام به گام نشان می‌دهد، در حضور همه متغیرهای پیش‌بین و از بین این متغیرها، اعتیاد به فضای مجازی بیشترین توان پیش‌بینی میل به طلاق در افراد متقاضی طلاق را دارند. یافته‌های جدول فوق حاکی از آن است که اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای، ۰/۳۲۷ یا ۳۲/۷ درصد از تمایل به طلاق را پیش‌بینی می‌نماید. در مرحله دوم با اضافه شدن خیانت‌های اینترنتی میزان پیش‌بینی میل به طلاق به ۰/۴۵۸ رسیده است یعنی دو متغیر با هم ۴۵/۸ درصد از میل به طلاق را پیش‌بینی می‌کنند. سهم خالص خیانت‌های اینترنتی در پیش‌بینی میل به طلاق برابر با ۱۳/۱ درصد بوده است. در مرحله سوم با اضافه شدن اعتیاد به فضای مجازی میزان پیش‌بینی میل به طلاق به ۰/۴۷۸ رسیده است یعنی سه متغیر با هم ۴۷/۸ درصد از میل به طلاق را پیش‌بینی می‌کنند. سهم خالص اعتیاد به فضای مجازی در پیش‌بینی میل به طلاق برابر با ۲/۱ درصد بوده است.

جدول ۳- ضریب رگرسیون چندگانه گام به گام برای پیش‌بینی میل به طلاق از طریق اعتیاد به اینترنت، خیانت‌های اینترنتی و اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای

متغیر	شاخص‌ها	B	SE _b	β	T	معنی داری
۱	عدد ثابت	۱۴/۹۵	۲/۴۹	-	۶/۰۰۶	۰/۰۰۱
	اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای	۰/۶۴۶	۰/۰۸۲	۰/۵۷۱	۷/۸۷	۰/۰۰۱
۲	عدد ثابت	۸/۹۱	۲/۴۹	-	۳/۵۷	۰/۰۰۱
	اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای	۰/۴۷۸	۰/۰۸	۰/۴۲۳	۵/۹۸	۰/۰۰۱
	خیانتی‌های اینترنتی	۰/۱۰۱	۰/۰۱۸	۰/۳۹۱	۵/۵۴	۰/۰۰۱
۳	عدد ثابت	۲/۲۸	۳/۸۵	-	۳/۵۹	۰/۰۰۱
	اعتیاد به بازی‌های رایانه‌ای	۰/۴۴۷	۰/۰۸	۰/۳۹۶	۵/۶۰۳	۰/۰۰۱

۰/۰۰۱	۵/۳۲	۰/۳۷۳	۰/۰۱۸	۰/۰۹۶	خیانتی های اینترنتی
۰/۰۲۷	۲/۲۴	۰/۱۴۹	۰/۰۹۱	۰/۲۰۴	اعتیاد به فضای مجازی

براساس نتایج به دست آمده در جدول ۳، رابطه بین اعتیاد به بازی های رایانه ای، خیانت های اینترنتی، اعتیاد به فضای مجازی با میل به طلاق مثبت و معنی دار است. به عبارت دیگر با اضافه شدن یک واحد به اعتیاد به بازی های رایانه ای، خیانت های اینترنتی، اعتیاد به فضای مجازی به ترتیب، به میزان ۰/۳۷۳، ۰/۳۹۶ و ۰/۱۴۹ واحد به میل به طلاق در افراد متقاضی طلاق افزوده می شود.

نتیجه‌گیری

استفاده از اینترنت و فضای مجازی در دنیای کنونی در همه جای دنیا در حال گسترش است. بررسی پیشینه و پژوهش‌ها نشان داده است که کاربرد افراطی رسانه های اجتماعی می تواند به وابستگی اعتیاد گونه ان ها بینجامد و مشکلات روانی، اجتماعی و روابط بین فردی را برای افراد ایجاد نماید و هم چنین منجر به ایجاد آسیب ها و اختلالات در خانواده و روابط زوجین شده و زمینه طلاق را در ان ها ایجاد کنند.

نتایج در این پژوهش نیز نشان داد که اعتیاد به فضای مجازی، اعتیاد به بازی های رایانه ای و خیانت های اینترنتی با میل به طلاق در افراد متأهل متقاضی طلاق رابطه معنی داری دارند.

این نتایج همسو با یافته های راسل و کلاینتون (۲۰۱۴)، برات زاده (۱۳۹۸) اسیری و توفیقی (۱۳۹۸)، پیکانیان و فرهادی (۱۳۹۶) بهمنی و شاهمرادی (۱۳۹۹)، سدیر و همکاران (۲۰۲۰) و وانزوئلا و همکاران (۲۰۱۴) است که نشان داده اند اعتیاد به فضای مجازی و استفاده از اینترنت و موبایل، با تمایل به طلاق و هم چنین طلاق عاطفی زوجین ارتباط مثبت و معنی داری دارد. علاوه بر این همسو با یافته های حاضر، دیو و تولو (۲۰۱۵) نشان داده اند که اعتیاد به بازی های رایانه ای به صورت آنلاین و هم چنین افلاین در بین زنان منجر به افزایش تعارضات زناشویی و در نتیجه تمایل به طلاق می گردد.

در تبیین این نتیجه می توان به این اشاره کرد که خانواده هایی که از اینترنت زیاد استفاده می کنند اعتماد به نفس و خودپنداره ضعیف تری نسبت به گروه دیگر دارند و در مجموع هویت شخصی آنها ضعیف تر و پنداشت آنها از خودشان منفی تر است. به طور کلی می توان گفت که ورود کامپیوتر و اینترنت به زندگی فردو جذابیت آن و به ویژه فضای آزاد و فارغ از هویتی که برای فرد فراهم می کند موجب می شود که وی کمتر در میان خانواده و آشنایان حضور یابد و گاه در میان آنها احساس غربت کند و در فضای مجازی و در کنار انسان های بیگانه و نا آشنا احساس رهایی و امنیت بیشتری داشته باشد، لذا تعدد مراجع و کانال های ارتباطی و تنوع ارزشی و فرهنگی کسانی که فرد با آنها در تعامل قرار می گیرد، شخص را دچار آنومی ارزشی می کند و سرگشتگی و هویت شخصی او را دستخوش ضعف و عدم انسجام می کند. رشد فراگیر اینترنت در زندگی بشری که همه نوع نیاز کاربر (اعم از نیازهای اجتماعی، عاطفی، جنسی و...) را تأمین می کند یک نوع وابستگی بیش از اندازه به اینترنت برای کاربر ایجاد می کند که منجر به جدایی زندگی واقعی از دنیای مجازی می گردد. در مبحث حاضر به ویژگی های روانشناختی کاربران اینترنتی پرداخته شده است. اعتیاد به اینترنت، آسیب شناسی استفاده از اینترنت و... نام هایی برای استفاده فراوان از اینترنت است که می تواند زندگی کاربران اینترنت را به شدت تحت تأثیر قرار دهد.

شواهد پژوهشی نشان می دهد که کاربرد افراطی رسانه های اجتماعی و یا بازی های کامپیوتری می تواند به وابستگی یا کاربرد اعتیاد گونه ان ها (والنوزلا و همکاران، ۲۰۱۴) و بروز مشکلات اجتماعی در کار و زندگی منجر شود. این آسیب ها به روابط زوجین نیز وارد شده و این شبکه های اجتماعی می توانند در عمل یک شبکه ضد اجتماعی عمل کنند. بدینم معنا که با جایگزینی

شبکه‌های مجازی به جای شبکه ارتباطی خانواده و زوجین، آن را به چالش کشیده و تهدید کند. استفاده مداوم از شبکه‌های اجتماعی باعث می‌شود که ارتباطات چهره به چهره و تعاملات عمیق انسانی در درون خانواده کاهش یافته و در عوض ارتباطات مجازی گسترده و کم عمق جایگزین آن شوند.

در روابط زناشویی هم، زمانی که زوجین با مسئله‌ای مواجه می‌شوند اگر نتوانند به نحو مؤثر در مورد پیدا کردن راه حل از طریق گفتگو و بازبینی مؤثر با یکدیگر به توافق برسند و به دلیل عدم توانایی در حل تعارض و مسئله، خود آن را نادیده بگیرند و بر آن سرپوش بگذارند، این اجتناب و کناره‌گیری دو جنبه می‌تواند با افزایش دلزدگی زناشویی در آنها همراه باشد. بنابراین پذیرش خود در بهبود و سلامت روان شناختی افراد مؤثر است. این توانایی‌ها فرد را برای مقابله مؤثر با موقعیت‌ها یاری می‌کند و شخص را قادر می‌سازد در رابطه با سایر افراد، جامعه، فرهنگ و محیط خود به گونه مثبت و سازگارانه عمل کند.

هم چنین در تبیین نتایج به دست آمده می‌توان گفت، بررسی یافته پژوهش‌ها حاکی از آن است که در موارد متعدد ارتباط در شبکه‌های مجازی همراه با عفت نبوده و با خیانت توأم است (کلایتون، ۲۰۱۴؛ صالح و مختار، ۲۰۱۵). روابطی که از طریق شبکه‌ها شکل می‌گیرد و اهداف و محتوایی که دنبال می‌شود، نه تنها بستری برای حل مشکلات زوجین پدید نمی‌آورد بلکه می‌تواند به تشدید مشکلات کمک نماید و تمایل به جدایی را در آن‌ها افزایش دهد.

هر پژوهشی در مسیر انجام دارای محدودیت‌هایی است که پژوهش حاضر نیز از این امر مستثنی نبوده است. اولین محدودیت پژوهش روش نمونه‌گیری آن بود که محدود به زمان و جامعه آماری آن محدود به متقاضیان طلاق شهر اصفهان بوده است که در تعمیم نتایج باید احتیاط نموده و با انجام پژوهش‌هایی دیگر در بازه‌های زمانی بیشتر و در جوامع آماری دیگر می‌توان این کاستی را جبران نمود. هم چنین چون آزمودنی‌ها برای انجام مشاوره‌های قبل از طلاق به مرکز مداخله در بحران مراجعه می‌کردند، این مساله سبب می‌شد که در پاسخ دادن به سوالات تا حدود زیادی عملکرد خوبی نداشته باشند. البته این موضوع توسط پژوهشگر با استفاده از ابزارهای تشویقی کنترل گردید. در راستای محدودیت‌ها و نتایج به دست آمده در پژوهش به پژوهشگران بعدی پیشنهاد می‌شود تا ۱- پژوهش را در سایر جوامع تکرار نموده و نتایج را مورد مقایسه قرار دهند. ۲- در تحقیقات آینده نقش عواملی چون نوع تربیت خانوادگی در خانواده و طبقه اقتصادی - اجتماعی و شغل هم چنین طول مدت ازدواج را تحقیق خود اضافه نمایند. از آن جا که پژوهش حاضر یک مطالعه همبستگی بوده است، به پژوهشگران بعدی پیشنهاد می‌شود تا مداخلات درمانی و آموزشی در جهت کاهش اعتیاد به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای را به متقاضیان طلاق ارائه نموده و اثرات آن را بر کاهش میل به طلاق در آن‌ها مورد بررسی قرار دهند. در این راستا به مشاوران خانواده پیشنهاد می‌گردد که در مواجهه با زوجین متقاضی طلاق، علاوه بر بررسی نکات مورد توجه خود به نقش اعتیاد به استفاده از اینترنت و شبکه‌های مجازی و هم چنین خیانت‌های اینترنتی توجه ویژه‌ای داشته باشند.

منابع

- اسیری، ف. و توفیقی، ب. (۱۳۹۸). پیش بینی طلاق عاطفی بر اساس میزان اعتیاد به اینترنت، الگوهای ارتباطی و کیفیت زناشویی زوجین جوان شهرستان کنگان، دومین همایش ملی آسیب‌های اجتماعی، اردبیل
- برات زاده، ز. (۱۳۹۸). پیش بینی گرایش به طلاق عاطفی بر اساس میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی در فضای مجازی، دومین همایش ملی آسیب‌های اجتماعی، اردبیل.
- بهمنی، ز. و شاهمرادی، س. (۱۳۹۹). نقش اینستاگرام بر گرایش به طلاق زوجین ساکن منطقه امانیه شهر تهران، دومین کنگره تازه یافته‌ها در حوزه خانواده، بهداشت روان، اختلالات، پیشگیری و آموزش، تهران.
- پیکانیان، ر. و فرهادی، ه. (۱۳۹۶). رابطه اعتیاد به اینترنت، میزان استفاده از پیام‌رسان‌های آنلاین و خیانت‌های اینترنتی به عنوان پیش‌آیند طلاق و زوج‌های در آستانه طلاق و مطلقه شهر اصفهان، پژوهش‌های علوم شناختی و رفتاری، ۷(۱۲)، ۸۱-۸۹.
- سازمان ثبت احوال کشور. (۱۳۹۶). آمار رویدادهای حیاتی، آمار طلاق. <http://www.sabteahval.ir>.
- سرمد، ز. (۱۳۹۶). آمار ارتباطی گزیده‌ای از تحلیل‌های آماری تک‌متغیری، چاپ هفتم، تهران: انتشارات سمت.
- شجاعی جشوقانی، ر. احمدی، ا. و جزایری، ر. و اعتمادی، ع. (۱۳۹۷). واکاوی معنایی آسیب‌های برآمده از فضای مجازی در روابط بین زوجین در شهر اصفهان، دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی، ۱۹(۳)، ۶۲-۷۸.
- عبدی، محمدرضا؛ خوش‌کنش، ابوالقاسم؛ پور ابراهیم، تقی و محمدی، روح‌الله. (۱۳۹۱). بررسی سبک دلبستگی و رضایت زناشویی افراد متاهل درگیر خیانت اینترنتی، مطالعات روانشناختی دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه الزهراء، ۸(۳): ۱۳۵-۱۵۸.
- کرلینجر، ف. و پدهوزر، ا. (۱۳۹۶). تحلیل رگرسیون چند متغیری در تحقیقات رفتاری، ویرایش نهم، تهران: انتشارات سمت.
- گال، بروگ و گال. (۱۳۸۲). روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روانشناسی، ترجمه: احمر رضا نصر، حمید رضا عریضی و همکاران، چاپ اول، تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.
- مایلز، ج.؛ شولین، م. (۱۳۹۵). رگرسیون و همبستگی کاربردی، ترجمه: علی رضا کیامنش و مسعود کبیری، چاپ دوم، تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی دانشگاه علامه طباطبایی.
- مهرآزاد صابر، م. و زینعلی، ش. (۱۳۹۸). پیش‌بینی نگرش به خیانت زناشویی بر اساس ویژگی‌های تاریک شخصیت با حضور در فضای مجازی، سومین همایش ملی روانشناسی، تعلیم و تربیت و سبک زندگی، قزوین
- میرزازاده، ف.؛ خدابخش، الف.، فاتحی زاده، م. (۱۳۹۱). تأثیر درمان هیجان‌مدار بر سازگاری پس از طلاق در زنان، فصلنامه مشاوره و روان‌درمانی خانواده، ۱(۴)، ۴۴۱-۴۶۰.

- American Psychiatric Association. (2015). Diagnostic and statistical manual of mental disorders: Fifth Edition (DSM-V). Washington, DC: Author.
- Bellak. K (2018) Psychology Of Computer Use:Parameter Of Internet Use,Abuse And Addiction,The Frist 90 Days Of Internet Usage Survery. *Psychological Reports*, 80(Pt)839-882.
- Brockman, John (2011). *Is the Internet Changing the Way You Think?, The Net's Impact on Our Minds and Future*, NewYork: Harper Perennial.

- Clayton, R.B. (2014). "The Third Wheel: The Impact of Twitter Use on Relationship Infidelity and Divorce. *Cyber psychology Behavior, and Social Networking*. 17(7).
- Dew, J., & Tulane, S. (2015). The Association Between Time Spent Using Entertainment Media and Marital Quality in a Contemporary Dyadic National Sample. *J Fam Econ Iss*, 36:621–632.
- Eldar-Avdan., Haj-Yahia, M., & Grinbam, W. (2009). Divorces is a part of my life resilience, survival, and vulnerability: Young adults' perception of the implications of parental divorce. *Journal of Marital and Family Therapy*.
- Ferriss. R (2012) Attributions In Marriage: Review And Critique. *Psychological Bulletin*, 107, 3-33.
- Gao, T., Meng, X., Qin, Z., Zhang, H., Gao, J., Kong, Y., Hu, Y., Mei, S.(2018). Association between parental marital conflict and Internet addiction: A moderated mediation analysis. *Journal of Affective Disorders*, 240, 27-32.
- Griffiths,M.D.,Dancaster,I(2009)The Effect Of Type A Personality On Physiological Arousal While Playning Computer Games. *Addictive Behavior*. 20.543-548.
- Irum S. A. (2019) *Social media addiction in romantic relationships: Does user's age influence vulnerability to social media infidelity?* . San Jose State University, United States of America.
- Jorgenson, Alicia & Hsiao, Ray. (2016). Internet Addiction and Other Behavioral Addictions. *Child and Adolescent Psychiatric Clinics of North America*. 25. 10.1016/j.chc.2016.03.004.
- Killawi, A., Fathi, E., Dadras, I., Daneshpour, M., Elmi, A., & Altalib, H. (2017). Perceptions and Experiences of Marriage Preparation among US Muslims: Multiple Voices from the Community. *Journal of Marital and Family Therapy*. 44(1): 90-106.
- Konstam, V., Karwin, S., Curran, T., Lyons, M., & Celen-Demirtas, S. (2016). Stigma and divorce: A relevant lens for emerging and young adult women? *Journal of Divorce & Remarriage*, 57(3): 173-194.
- Krat. T (2010) *Insight In Psychotherapy, American Psychological Association*. Washington Dc: P.57-81.
- Lemmens, J. S., Valkenburg, P. M., & Peter, J. (2009). Development and validation of a game addiction scale for adolescents. *Media Psychology*. 12(1), 77-95.
- Ofsono. Y (2015) Intimacy And Relationship Proseses In Couples' Pshychosocial Adaptation To Cancer. *Cancer*, 112(11 Suppl): 2541-55.
- Panahifar, S., Yousefi, N., & Amani, A. (2014). The effectiveness of schemabased couple therapy on early maladaptive schemata adjustment and the increase of divorce applications adaptability. *Journal of business & management review*, 3(9), 339-345.
- Ringle, C., Wende, S., & Will, A. (2005). *Smart PLS20(Beta)*. Hamburg (www.smartpls.de).
- Rodrigues, D. Lopes, D., Pereira M. (2016). Socio sexuality, Commitment, Sexual Infidelity and Perceptions of Infidelity: Data From the Second Love Web Site. *Journal of Family Psychology*, 54 (2), 241-253.
- Russell, B. and Clayton, (2014), The Third Wheel: The Impact of Twitter Use on Relationship Infidelity and Divorce No Access. *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*: 425-430.
- Saleh, M. and Mukhtar, J. I. (2015). Social Media and Divorce Case Study of Dutse, IOSR *Journal Of Humanities And Social Science (IOSR-JHSS)*, 20(5), 54-59.

- Sheehan J. (2020) Why and How Couples Leave Relationships: A Twenty-First Century Landscape. In: Abela A., Vella S., Piscopo S. (eds) *Couple Relationships in a Global Context. European Family Therapy Association Series*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-37712-0_1
- Sudhir B . Abhijeet F . Sushil G. Tadke R . Vivek C K . Abhijit P P . Deepika S (2020) WhatsApp Use and its Impact on Relationships among Doctors: A Cross-Sectional Pilot Study . *Annals of Indian Psychiatry* 4(1) DOI: 10.4103/aip.aip_58_19
- Valenzuela, S., Halpern, D., & Katz, J. E. (2014). "Social network sites, marriage well-being and divorce: Survey & state-level evidence from the United States". *Computers in Human Behavior*. 36, 94–101.
- Vossler, A. (2016), Internet Infidelity 10 Years On: A Critical Review of the Literature. *The Family Journal*, 24 (4): 359-366.
- Yang. K (1997) The Effect Of Parenting Style , Attachment, And Early Maladaptive Schema On Adult Romantic Relationship. *Journal of Dissertation, Abstracts International*, 56(10-B), 57-91.
- Young, K. and Robert, R. (1998), Internet Addiction: Personality Traits Associated with Its Development. *Paper Presented at the 69th Annual Meeting Of The Eastern Psychological Association*, In April, 1: 25-28.

Predicting the divorce tendency through internet addiction, internet infidelity and computer game addiction in people seeking divorce

The aim of this study was to investigate the role of internet addiction, computer game addiction and internet infidelity in predicting the divorce tendency. The research method was descriptive-correlational and its statistical population included all married people seeking divorce referred to the Center for Intervention in the Crisis of Justice and Welfare in 1398, from which 130 people were selected and responded the research questionnaires including the Internet addiction (Young, 1999), computer game addiction (Aniotavern, 2008), the tendency to divorce (Roosevelt, Johnson, & Moro, 1986), and Internet infidelity (Alge, 2009). The research data were analyzed using SPSS23 statistical software and correlation analysis and multivariate regression analysis. Findings showed that the relationship between of internet addiction, computer game addiction and internet infidelity with the divorce tendency was positive and significant. Also, all three variables of computer game addiction, internet infidelity and internet addiction have been able to predict the divorce tendency in divorce applicants, respectively.

Keywords: cyberspace addiction, internet betrayal, computer game addiction, desire for divorce.